

Klasa: UP/I 030-02/2010-01/024
Urbroj: 580-02-11-70-37
Zagreb, 13. listopada 2011.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članaka 9., 34. i 35. stavka 1. točke 2., 5. i 8. te članka 57. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj: 122/03), kao i odredaba Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila («Narodne novine», broj: 105/04) u upravnom postupku pokrenutom po zahtjevu poduzetnika AUTO TESKERA d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Zagrebačka 15/a, AUTO KUĆA HORVAT, sa sjedištem u Hrvatskom Leskovcu, Travarsko 32 i MORIĆ d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Nikole Kramarića 4, zastupanih po punomoćniku J. S., odvjetniku iz Z., radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma, protiv poduzetnika EURO RENT SPORT d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i usluge, sa sjedištem u Zagrebu, Samoborska cesta 93, zastupanog po punomoćniku V. G., odvjetniku iz Z., na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja sa 86. sjednice, održane 13. listopada 2011., donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je poduzetnik EURO RENT SPORT d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i usluge, sa sjedištem u Zagrebu, Samoborska cesta 93, ovlaštenu uvoznik i distributer motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» na teritoriju Republike Hrvatske, sklapanjem zabranjenih sporazuma opisanih u točkama II. i III. izreke ovoga rješenja ograničio tržišno natjecanje na mjerodavnim tržištima distribucije novih motornih vozila, pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors», u razdoblju od 25. lipnja 2010. do dana donošenja ovoga rješenja u odnosu na točku II. te u razdoblju od 28. rujna 2010. do dana donošenja ovoga rješenja u odnosu na točku III. izreke ovoga rješenja.
- II. Utvrđuje se da je poduzetnik EURO RENT SPORT d.o.o. pri ustrojavanju svoje ovlaštene distribucijske mreže za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» primjenjivao nejednake uvjete na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima jer poduzetnicima AUTO TESKERA d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Zagrebačka 15/a, AUTO KUĆA HORVAT, sa sjedištem u Hrvatskom Leskovcu, Travarsko 32 i MORIĆ d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Nikole Kramarića 4 nije učinio dostupnim svoje kvalitativne i kvantitativne kriterije za primanje u kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav koji je sam odabrao, što je imalo za posljedicu ograničavanje pristupa tržištu distribucije novih motornih vozila, tržištu pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i tržištu distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» i suprotno je odredbi članka 3. stavaka 5. i 6. Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila, pa je na taj način navedene poduzetnike, ali i sve ostale potencijalno zainteresirane poduzetnike, doveo u nepovoljan položaj u

odnosu na njihove konkurente u smislu članka 9. stavka 1. točke 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

- III. Zabranjenim sporazumom u smislu članka 9. stavka 1. točke 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja utvrđuje se odredba članka XI. Sporazuma o distribuciji, sklopljenog 28. rujna 2010. između poduzetnika EURO RENT SPORT d.o.o. i AUTO NOVAKOVIĆ d.o.o., sa sjedištem u Slavonskom brodu, Zagrebačka 269, kojom se trajanje navedenog sporazuma ograničava na godinu dana, što je suprotno odredbi članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila.
- IV. Ništetne su, *ex lege*, odredbe ugovora koje su utvrđene zabranjenim sporazumima u točki III. izreke ovoga rješenja, u smislu članka 9. stavka 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.
- V. Nalaže se poduzetniku EURO RENT SPORT d.o.o. da na svojoj internetskoj stranici na vidljivom mjestu objavi transparentne kvalitativne kriterije koji su uvjet za primanje poduzetnika u njegov sustav ovlaštenih distributera novih motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors», kao i njihov maksimalan broj koji je taj poduzetnik odredio za teritorij Republike Hrvatske u tekućoj godini, sukladno odabranom kvalitativno-kvantitativnom selektivnom distribucijskom sustavu, za svaki od pojedinih navedenih segmenata distribucije.

Rok izvršenja: trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

- VI. Nalaže se poduzetniku EURO RENT SPORT d.o.o. primanje poduzetnika AUTO TESKERA d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Zagrebačka 15/a, AUTO KUĆA HORVAT, sa sjedištem u Hrvatskom Leskovcu, Travarsko 32 i MORIĆ d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Nikole Kramarića 4 u sustav ovlaštenih distributera novih motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors», pod uvjetom da navedeni poduzetnici ispunjavaju kvalitativne kriterije koje je odredio poduzetnik EURO RENT SPORT d.o.o. za pojedini od navedenih segmenata distribucije iz točke V. izreke ovoga rješenja, a neovisno o tome je li u međuvremenu taj poduzetnik iscrpio kvantitativno ograničenje broja članova potrebnih za obavljanje poslova iz navedenih segmenata distribucije.

Rok izvršenja: tri (3) mjeseca od dana dostave ovoga rješenja.

- VII. Nalaže se poduzetniku EURO RENT SPORT d.o.o. izmjena odredbi u važećim ugovorima koje su utvrđene zabranjenim sporazumima u točki III. izreke ovoga rješenja, na način sukladan propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Rok izvršenja: tri (3) mjeseca od dana dostave ovoga rješenja.

- VIII. Nalaže se poduzetniku EURO RENT SPORT d.o.o. da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavi dokaz o ispunjenju naloga iz točke V., VI. i VII. izreke ovoga rješenja.

Rok izvršenja: petnaest (15) dana od dana isteka roka iz točki V., VI. i VII. izreke ovoga rješenja.

IX. Poduzetnik EURO RENT SPORT d.o.o. obveznik je plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 5.050,00 kuna. Upravna pristojba uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Rok izvršenja: osam (8) dana od dana dostave ovoga rješenja.

X. Ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama».

OBRAZLOŽENJE

1. Zahtjev za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 15. srpnja 2010., od poduzetnika AUTO TESKERA d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Zagrebačka 15a, AUTO KUĆA HORVAT, sa sjedištem u Hrvatskom Leskovcu, Travarsko 32 i MORIĆ d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Nikole Kramarića 4 (dalje: podnositelji zahtjeva), zastupanih po punomoćniku J. S., odvjetniku iz Z., zahtjev za pokretanje postupka ocjene sukladnosti sporazuma koje je poduzetnik EURO RENT SPORT d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Samoborska cesta 93 (dalje: EURO RENT SPORT), zastupan po punomoćniku V. G., odvjetniku iz Z., kao ovlaštenu uvoznik i distributer motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» sklopio s određenim brojem poduzetnika na teritoriju Republike Hrvatske, s odredbama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj: 122/03; dalje: ZZTN).

U navedenom zahtjevu podnositelji u bitnome navode kako je EURO RENT SPORT početkom 2010. preuzeo sva prava i obveze ovlaštenog uvoznika i distributera motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» za teritorij Republike Hrvatske te je obavijestio sve dotadašnje prodajno-servisne centre o tome da su prestankom ovlasti prijašnjeg distributera prestale i ovlasti za prodaju i servisiranje navedenih vozila cjelokupnoj dotadašnjoj prodajno-servisnoj mreži.

Prema navodima podnositelja zahtjeva, EURO RENT SPORT nakon toga nije odgovorio na njihove višekratne usmene i pisane upite o objavljivanju kriterija potrebnih za ulazak u ovlaštenu prodajno-servisnu mrežu motornih vozila marke «Mitsubishi Motors». Navedenim postupanjem EURO RENT SPORTA, smatraju podnositelji zahtjeva, neosnovano su isključeni iz prodajno servisne mreže motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» te im je nanesena izravna šteta.

Slijedom navedenog, podnositelji zahtjeva predlažu Agenciji pokretanje postupka ocjene sukladnosti sporazuma sklopljenih između EURO RENT SPORTA i njegovih distributera i serviser na teritoriju Republike Hrvatske s odredbama Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila («Narodne novine», broj: 105/04) i ZZTN-a, kao prisilnih propisa, kao i donošenje privremene mjere kojom se EURO RENT SPORTU nalaže primanje podnositelja zahtjeva u sustav ovlaštenih prodajno-servisnih centara motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» te objavljivanje kriterija potrebnih za primanje poduzetnika u sustav ovlaštenih prodajno-servisnih centara motornih vozila marke «Mitsubishi Motors».

2. Primijenjeni propisi

Agencija je u provedbi predmetnog postupka primijenila odredbe ZZTN-a te odredbe Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj: 47/09; dalje: ZoUP) kojim se uređuju pitanja provedbe postupka u nadležnosti Agencije u dijelu koji nije propisan odredbama ZZTN-a.

Iako je u tijeku predmetnog postupka stupio na snagu novi Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj: 79/09), sukladno članku 75. tog zakona zahtjevi za pokretanje postupaka za koje je nadležna Agencija zaprimljeni do 30. rujna 2010., kao i postupci koji su pokrenuti u Agenciji do 30. rujna 2010., okončat će se primjenom odredaba prethodno važećeg Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj: 122/03; dalje ZZTN).

Agencija je primijenila i provedbene propise, i to Uredbu o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila («Narodne novine», broj: 105/04; dalje: Uredba o motornim vozilima), kao i Uredbu o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta («Narodne novine», broj: 51/04; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu).

Uredba o motornim vozilima stupila je na snagu 6. kolovoza 2004. Navedenom uredbom, kao prisilnim propisom, uređeni su uvjeti za skupno izuzeće sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila, određeni su uvjeti koje sporazumi moraju sadržavati, ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati, te drugi uvjeti koji se moraju ispuniti za skupno izuzeće tih sporazuma od primjene odredbi članka 9. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume.

Agencija je također primijenila prijelazne i završne odredbe Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila («Narodne novine», broj: 37/11), koja je stupila na snagu 7. travnja 2011., budući da se njima određuje primjena te Uredbe i na vertikalne sporazume o distribuciji novih motornih vozila, prodaji rezervnih dijelova za motorna vozila te sporazume o pružanju usluga popravka i održavanja motornih vozila koji su sklopljeni prije njenog stupanja na snagu.

Člankom 35. stavkom 3. ZZTN-a propisano je da Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja u ocjeni svih oblika sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja koji mogu utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i Europskih zajednica, u skladu s člankom 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske («Narodne novine» - Međunarodni ugovori, broj: 14/01; dalje: SSP), na odgovarajući način primjenjuje kriterije koji proizlaze iz pravilne primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskim zajednicama.

Naime, člankom 70. stavkom 2. SSP-a, sklopljenog 29. listopada 2001., koji je stupio na snagu 1. veljače 2005., određuje se da će se svako ponašanje suprotno pravilima tržišnog natjecanja ocjenjivati na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskim zajednicama, posebice članaka 81., 82. i 86. Ugovora o osnivanju Europskih zajednica i instrumenata za tumačenje koje su usvojile njezine institucije, a koji su stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona o izmjenama i dopunama Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o uspostavi Europske zajednice (tzv. Lisabonski ugovor) postali članci 101., 102. i 106.

Polazeći od spomenutih odredbi SSP-a, cjelokupna pravna stečevina Europske unije (*acquis communautaire*), koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo Europske unije, ali i sudska praksa, prvenstveno praksa Europskog suda pravde, važno je pomoćno sredstvo za tumačenje hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, a osobito u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa.

Slijedom navedenog, Agencija je u provedbi ovog postupka izvršila uvid i u kriterije iz pravne stečevine Europske unije, i to u: Uredbu Komisije (EZ) broj 1400/2002 od 31. srpnja 2002. o primjeni članka 81 (3) Ugovora na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađenu praksu u sektoru motornih vozila (dalje: Uredba Komisije EZ broj 1400/2002). Navedena Uredba Komisije EZ broj 1400/2002, kao i Brošura s objašnjenjima Komisije (EZ) o primjeni članka 81 (3) Ugovora na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađena djelovanja u sektoru

motornih vozila (dalje: Brošura Komisije EZ) služe kao interpretativni instrumenti za primjenu hrvatskih propisa, u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa, u smislu članka 35. stavka 3. ZZTN-a.

Navedeni dokumenti dostupni su u prijevodu na hrvatski jezik na službenim internetskim stranicama Agencije: <http://www.aztn.hr/>, pod naslovom: Tržišno natjecanje / Izvori prava EU / Prijevodi na hrvatski.

3. Prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu

Prije donošenja zaključka o pokretanju postupka, u smislu članka 41. stavka 1. i članka 46. ZZTN-a, Agencija, na temelju ovlasti iz članka 37. točke 9. ZZTN-a, prikuplja podatke i obavijesti od poduzetnika, koji su bitni za ispitivanje tržišta i utvrđivanje stanja na tržištu, odnosno za utvrđivanje Agencije postoje li u konkretnom slučaju dostatni uvjeti za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma protiv EURO RENT SPORTA, u smislu članka 9. ZZTN-a.

Slijedom navedenog, Agencija je 2. kolovoza 2010. od EURO RENT SPORTA zatražila očitovanje na navode podnositelja zahtjeva te je 4. listopada 2010. od njega zatražila dodatna očitovanja i podatke. U svojim podnescima od 3. rujna 2010., 7. rujna 2010. i 27. listopada 2010., navedeni se poduzetnik Agenciji u bitnome očitovao kako slijedi:

- EURO RENT SPORT je preuzeo prava i obveze zastupanja i distribucije vozila i proizvoda marke «Mitsubishi Motors» za Republiku Hrvatsku s danom [...]. Čitava dotadašnja prodajno-servisna mreža obaviještena je o činjenici da poduzetniku JAPAN MOTORS d.o.o. s tim danom prestaju sva prava proizašla iz ugovora o generalnoj distribuciji proizvoda tvrtke MITSUBISHI MOTORS CORPORATION, Japan na teritoriju Republike Hrvatske te su svi zainteresirani pravni subjekti pozvani podnijeti pisani zahtjev EURO RENT SPORTU za uvid u opće uvjete ovlaštene distribucije i servisiranja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i ostalih proizvoda.
- Predstavnici podnositelja zahtjeva propustili su podnijeti navedeni zahtjev, no i dalje su nastavili sa servisnim aktivnostima lažno se predstavljajući u javnosti kao ovlaštene serviseri motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», čime su doveli u zabludu korisnike tih vozila, budući da se servisiranjem u neovlaštenom servisu krše bitne odredbe ugovora o garanciji te samim time dovodi u pitanje valjanost garancije na vozilo. Nakon višekratnih usmenih upozorenja, upozoreni su i pisanim putem da više nisu u sustavu ovlaštene prodajno-servisne mreže motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», kao i na potrebu uklanjanja zaštićenog znakovlja «Mitsubishi Motors» te prestanka lažnog predstavljanja u javnosti.
- Kao odgovor na navedeno upozorenje, tijekom lipnja 2010. EURO RENT SPORT zaprimio je dopis od strane odvjetnika J. S. sa zahtjevom za dostavu uvjeta za distribuciju i servisiranje motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», no kako je isti bio bez priložene punomoći, EURO RENT SPORT ga nije niti razmatrao.
- Uvjeti za distribuciju i servisiranje motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» dostupni su na pisani zahtjev zainteresiranih poduzetnika.
- EURO RENT SPORT primjenjuje kvalitativno-kvantitativni (mješoviti) selektivni distribucijski sustav u odnosu na distribuciju i servisiranje motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» te sa svim ovlaštenim distributerima i serviserima sklapa tipske sporazume o distribuciji i servisiranju motornih vozila.
- EURO RENT SPORT sklapa ugovore o distribuciji, servisiranju i distribuciji rezervnih dijelova motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» u pravilu na neodređeni rok. U slučaju da kandidat u trenutku podnošenja zahtjeva za sklapanje ugovora ne ispunjava bitne uvjete propisane u tipskom Sporazumu o distribuciji, a voljan ih je ispuniti u razumnom roku, ugovor se sklapa na rok od [...]. Po ispunjenju bitnih uvjeta i uz suglasnost objiju strana, rok valjanosti ugovora može se izmijeniti na neodređeni rok.

- Otkazni rok predviđen za redoviti otkaz Sporazuma o distribuciji iznosi [...].

Agencija je 4. listopada 2010. od podnositelja zahtjeva zatražila dostavu dodatnih očitovanja i dokumentacije te su se oni u svojem podnesku od 20. listopada 2010. u bitnome dodatno očitovali kako slijedi:

- Točno je da su podnositelji zahtjeva dopisom bez datuma, tijekom siječnja 2010., obaviješteni da je EURO RENT SPORT postao ovlašten zastupnik motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» za teritorij Republike Hrvatske, međutim nikakav poziv za podnošenje pisanih zahtjeva za uvid u opće uvjete za distribuciju i servisiranje vozila i ostalih proizvoda nije im upućen. Upravo suprotno tome, EURO RENT SPORT oglušio se na sva njihova traženja za dostavom navedenih uvjeta.
- Podnositelji zahtjeva pisanim su se putem preko punomoćnika obratili EURO RENT SPORTU za dostavu uvjeta, no isti se, kako i sam navodi, oglušio o to traženje. Obrazloženje da je isto učinio zato što uz zahtjev nisu dostavljene punomoći ne odgovara stvarnom stanju jer su punomoći uredno priložene uz dopis. Sve i da nisu dostavljene punomoći, EURO RENT SPORT dužan je svim zainteresiranim osobama dostaviti uvjete po kojima je ustrojena prodajno-servisna mreža te iste i javno objaviti.
- Podnositelji zahtjeva iz dosadašnjeg postupanja EURO RENT SPORTA, kao i iz dostavljenog očitovanja, mogu samo zaključiti da navedeni uvjeti ne postoje te da EURO RENT SPORT bez ikakvih utvrđenih kriterija proizvoljno određuje poduzetnike koji mogu ući u ovlaštenu prodajno-servisnu mrežu motornih vozila marke «Mitsubishi Motors».

4. Poseban ispitni postupak ocjene sporazuma poduzetnika EURO RENT SPORT d.o.o.

Na temelju očitovanja, podataka i dokumentacije prikupljenih tijekom prethodnog ispitivanja stanja na tržištu, sukladno odredbama članka 41. stavka 1. i članka 46. u svezi s člankom 9. ZZTN-a, Agencija je zaključkom klase: UP/I 030-02/10-01/024, urbroja: 580-02-10-70-010, od 2. prosinca 2010., na zahtjev poduzetnika AUTO TESKERA d.o.o., AUTO KUĆA HORVAT i MORIĆ d.o.o., pokrenula postupak utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma protiv EURO RENT SPORTA.

Naime, Agencija je iz dostavljenih očitovanja, podataka i dokumentacije prikupljenih tijekom prethodnog ispitivanja stanja na tržištu utvrdila kako postoje dostatne indicije da je u konkretnom slučaju riječ o mogućem sprječavanju, ograničavanju ili narušavanju tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 9. ZZTN-a te je zaključkom, na temelju članka 41. stavka 1. i članka 46. ZZTN-a, pokrenula posebni ispitni postupak ocjene sukladnosti Sporazuma o distribuciji motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», tipskog ugovora koji EURO RENT SPORT sklapa sa svojim distributerima i serviserima, kao i ugovora sklopljenog između EURO RENT SPORTA i poduzetnika MITSUBISHI MOTORS CORPORATION, Japan, na temelju kojeg je EURO RENT SPORT stekao status ovlaštenog uvoznika i distributera motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» na teritoriju Republike Hrvatske, s odredbama ZZTN-a i Uredbe o motornim vozilima.

Agencija je tijekom postupka, u smislu članka 48. ZZTN-a, od stranaka u postupku u više navrata zatražila dostavu očitovanja i dokumentacije, koji su zaprimljeni od EURO RENT SPORTA dana 7. siječnja 2011., 17. siječnja 2011., 10. veljače 2011., 14. ožujka 2011., 27. travnja 2011., 8. lipnja 2011. i 8. kolovoza 2011., a od podnositelja zahtjeva 29. travnja 2011.

4.1. Usmena rasprava

Agencija je, sukladno odredbi članka 54. stavka 1. ZZTN-a, kojom je propisano da je održavanje usmene rasprave obvezno u svim slučajevima kada je riječ o strankama sa suprotnim interesima, dana 27. travnja 2011. održala usmenu raspravu. Usmena rasprava

određena je radi pružanja mogućnosti strankama da se izjasne o svim činjenicama i okolnostima koje su od važnosti za donošenje rješenja.

Na usmenoj raspravi podnositelji zahtjeva i EURO RENT SPORT ostali su kod svih navoda iznesenih tijekom postupka.

5. Stranke u postupku

Agencija je u predmetnom postupku kao stranke utvrdila samo podnositelje zahtjeva i poduzetnika EURO RENT SPORT, iako se u predmetnom postupku ocjenjivala i sukladnost tipskih Sporazuma o distribuciji, koje je navedeni poduzetnik sklopio sa članovima svoje ovlaštene mreže distributera i servisera motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», s odredbama ZZTN-a i Uredbe o motornim vozilima, kao prisilnim propisima, budući da su ovlaštene distributeri i serviseri nesporno slabija strana predmetnih ugovornih odnosa u odnosu na poduzetnika EURO RENT SPORT te nemaju mogućnosti utjecati na ugovorne odredbe tipskih Sporazuma o distribuciji. Obavljanje poslova ovlaštenog prodavatelja i ovlaštenog servisera motornih vozila zahtijeva velika materijalna i financijska ulaganja, a sve standarde odnosno način distribucije i servisiranja motornih vozila određuje samostalno proizvođač vozila ili generalni uvoznik odnosno dobavljač, u konkretnom slučaju EURO RENT SPORT.

5.1. Podnositelji zahtjeva

5.1.1. AUTO TESKERA d.o.o.

Poduzetnik AUTO TESKERA društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge, sa sjedištem u Velikoj Mlaki, Zagrebačka 15/a, upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta upisa: 080290481.

Registriran je za obavljanje sljedećih djelatnosti: trgovina motornim vozilima, popravak motornih vozila, ugostiteljstvo, kopneni prijevoz, cjevovodni transport, iznajmljivanje automobila, građenje, projektiranje i nadzor nad građenjem, poslovanje nekretninama, kupnja i prodaja robe, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, zastupanje stranih tvrtki.

5.1.2. AUTO KUĆA HORVAT

Poduzetnik AUTO KUĆA HORVAT, obrt čiji je vlasnik Stjepan Horvat, sa sjedištem u Hrvatskom Leskovcu, Travarsko 32, upisan je u središnji obrtni registar koji se vodi u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, pod matičnim brojem obrta: 91341086.

Pretežita djelatnost obrta jest trgovina na malo motornim vozilima.

5.1.3. MORIĆ d.o.o.

Poduzetnik MORIĆ društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju, trgovinu i servis, sa sjedištem u Velikoj Mlaki, Nikole Kramarića 4, upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta upisa: 080251467.

Registriran je za obavljanje sljedećih djelatnosti: proizvodnja proizvoda od gume, trgovina motornim vozilima, održavanje i popravak motornih vozila, trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila, pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i posluživanje pića i napitaka, zastupanje stranih tvrtki, kupnja i prodaja robe, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, promidžba - reklama.

5.2. EURO RENT SPORT d.o.o.

Poduzetnik EURO RENT SPORT društvo s ograničenom odgovornošću za iznajmljivanje, promet nekretninama i trgovinu, sa sjedištem u Zagrebu, Samoborska cesta 93, upisan je u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta upisa: 080472009.

Registriran je za obavljanje sljedećih djelatnosti: financijsko davanje u zakup (leasing), poslovanje nekretninama, iznajmljivanje strojeva i opreme, bez rukovatelja i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo, kupnja i prodaja robe, obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu, projektiranje, građenje i nadzor nad građenjem, mjenjački poslovi, održavanje i popravak motornih vozila, mehanički popravci, električarski popravci, običan servis, popravci karoserije, popravci dijelova motora, pranje, poliranje, prskanje i bojenje, popravci vjetrobrana i prozora, popravci vanjskih i unutarnjih guma, zaštita od korozije, vuča, ugradnja dijelova i pribora, pomoć na cesti.

Sklapanjem «Ugovora glavnog distributera» s poduzetnikom MITSUBISHI MOTORS CORPORATION, Japan, koji je stupio na snagu [...], EURO RENT SPORT je stekao status ovlaštenog uvoznika motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» te isključivu ovlast ustrojavanja ovlaštene prodajne i servisne mreže za navedenu marku vozila.

6. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište, u smislu članka 7. ZZTN-a, određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Sukladno članku 3. stavku 2. Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta («Narodne novine», broj: 51/04; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu), svrha utvrđivanja mjerodavnog tržišta određivanje je proizvoda s kojima se poduzetnici tržišno natječu te područja na kojem se natječu. Mjerodavno tržište, sukladno članku 4. stavku 1. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe (zamjenski proizvodi odnosno supstituti).

Pri utvrđivanju mjerodavnog tržišta u proizvodnom smislu polazi se od kriterija zamjenjivosti potražnje za određenim proizvodom odnosno od zamjenjivosti ponude za određenim proizvodom, a po potrebi i od kriterija postojanja mogućih tržišnih takmaca. Primjenjujući navedene kriterije, mjerodavno tržište određuje se s ciljem utvrđivanja i razlikovanja segmenata tržišta određenih proizvoda na kojem se poduzetnici međusobno natječu.

Prilikom kupovine novog motornog vozila prosječan potrošač razmatra cjelokupnu ponudu motornih vozila u Republici Hrvatskoj te odabire ono motorno vozilo koje najbolje odgovara njegovim potrebama. U tom smislu, motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» zamjenjiva su s ostalim markama motornih vozila koje se nude na tržištu i sva nova motorna vozila čine jedno mjerodavno tržište.

S druge strane, usluge poslijeprodaje, odnosno popravak i održavanje te distribucija rezervnih dijelova nužno su vezane za pojedinu marku vozila. Naime, vlasnik motornog vozila određene marke može uslugu popravka i održavanja, odnosno rezervne dijelove za svoje vozilo, pribaviti samo od pružatelja usluga koji je osposobljen za popravak te konkretne marke vozila, odnosno koji distribuira rezervne dijelove za tu marku vozila, budući da je riječ

o specifičnim servisnim uslugama i rezervnim dijelovima koji se razlikuju od proizvođača do proizvođača. Stoga se kod usluga poslijeprodaje mjerodavno tržište u proizvodnom smislu utvrđuje zasebno za pojedinu marku vozila.

Slijedom navedenog, mjerodavnim tržištima u proizvodnom smislu utvrđeni su:

- tržište distribucije novih motornih vozila,
- tržište pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors»,
- tržište distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors».

Sukladno članku 6. stavku 1. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cjelokupan ili dio teritorija Republike Hrvatske, na kojem se tržišni takmaci natječu u prodaji i/ili nabavi proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima koji to tržište bitno razlikuju od susjednih tržišta.

U pogledu zemljopisne dimenzije mjerodavnih tržišta, u Republici Hrvatskoj ne postoje pravne, tehničke ili druge prepreke obavljanju distribucije novih motornih vozila, odnosno pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» te distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» koje bi ograničavale obavljanje navedene djelatnosti na uže područje od cjelokupnog teritorija Republike Hrvatske, odnosno koje bi zahtijevale utvrđivanje mjerodavnog tržišta u užem segmentu. Stoga je mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu utvrđeno kao teritorij Republike Hrvatske.

6.1. Tržište distribucije novih motornih vozila u Republici Hrvatskoj

Struktura mjerodavnog tržišta distribucije novih motornih vozila u Republici Hrvatskoj prikazana je u tablici 1. Navedeno tržište karakterizira niska razina koncentracije te niti jedna marka vozila pojedinačno ne ostvaruje visok tržišni udjel.

Tablica 1. Prikaz tržišnih udjela na tržištu distribucije novih motornih vozila u Republici Hrvatskoj

2009.				2010.			
R.br.	Marka vozila	jedinica	%	R.br.	Marka vozila	jedinica	%
1.	Opel	4.872	10,85	1.	Opel	4.697	12,17
2.	Volkswagen	4.440	9,88	2.	Volkswagen	4.249	11,01
3.	Renault	4.007	8,92	3.	Renault	3.328	8,62
4.	Peugeot	3.446	7,67	4.	Chevrolet	3.182	8,25
5.	Škoda	2.895	6,45	5.	Peugeot	2.736	7,09
6.	Citroen	2.765	6,16	6.	Škoda	2.314	6,00
7.	Ford	2.532	5,64	7.	Hyundai	2.220	5,75
8.	Chevrolet	2.071	4,61	8.	Ford	2.150	5,57
9.	Hyundai	1.892	4,21	9.	Citroen	1.909	4,95
10.	Toyota	1.817	4,05	10.	Kia	1.244	3,22
26.	Mitsubishi	179	0,40	25.	Mitsubishi	83	0,22
	ukupno	30.916	68,83		ukupno	28.112	72,85
	ostali (39)	14.002	31,17		ostali (33)	10.475	27,15
	Sveukupno	44.918	100		Sveukupno	38.587	100

Izvor: Podaci agencije Promocija Plus d.o.o.

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja.

Za potrebe predmetne analize korišteni su podaci agencije Promocija Plus d.o.o., kao specijalizirane agencije za provođenje istraživanja tržišta, osobito u sektoru automobilske industrije, a prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova.

Sukladno članku 13. stavku 2. Uredbe o motornim vozilima tržišni udjel izračunava se na temelju vrijednosti proizvodnje i/ili prodaje (izražene u kunama) ili na temelju obujma (količina) proizvodnje i/ili prodaje (izražene u broju komada ili drugim mjernim jedinicama). Predmetno istraživanje izvršeno je primjenom kriterija novoregistriranih vozila u pojedinoj godini u Republici Hrvatskoj.

Uvidom u navedene podatke, utvrđeno je kako su u 2009. godini motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» ostvarivala tržišni udjel od 0,4 posto te su zauzimala 26. mjesto prema visini tržišnog udjela, dok su u 2010. godini ostvarivala udjel od 0,22 posto i zauzimala 25. mjesto.

6.2. Tržište pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i tržište distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors»

Na tržištima poslijeprodaje motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» međusobno se natječu serviseri, odnosno distributeri rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors».

S obzirom na način obavljanja navedenih djelatnosti, potrebno je razlikovati ovlaštene od neovisnih servisera motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», odnosno ovlaštene od neovisnih distributera rezervnih dijelova za motorna vozila te marke.

Ovlašteni serviser određene marke vozila davatelj je usluga popravka i održavanja motornih vozila ovlašten od dobavljača te marke motornih vozila za takve usluge te posluje u okviru distribucijskog sustava koji je uspostavio navedeni dobavljač. Neovisni serviser davatelj je usluga popravka i održavanja motornih vozila koji djeluje izvan takvog sustava distribucije uspostavljenog od strane određenog dobavljača.

Rezervni dijelovi određene marke vozila uobičajeno se distribuiraju putem ovlaštene servisne mreže, stoga su distributeri rezervnih dijelova pojedine marke vozila u pravilu istovremeno i ovlašteni serviseri te marke vozila.

U načelu, dobavljač prilikom ustroja svoje ovlaštene servisne mreže može slobodno birati poduzetnike koje će u nju primiti, međutim pritom je dužan pridržavati se posebnih pravila kojima je uređeno područje motornih vozila s aspekta tržišnog natjecanja. Naime, Uredba o motornim vozilima propisuje pravila za skupno izuzeće sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila, koja se, između ostalih, odnose i na ustroj ovlaštene servisne mreže. Ako dobavljač ispunjava propisane uvjete, Uredba o motornim vozilima jamči mu pravnu sigurnost i sukladnost s propisima o tržišnom natjecanju.

Člankom 5. stavkom 1. Uredbe o motornim vozilima propisano je kako je dobavljač, u slučaju da tržišni udjel njegove ovlaštene servisne mreže ne prelazi prag od 30 posto, slobodan svoju mrežu ovlaštenih servisera temeljiti na bilo kojem od distribucijskih sustava navedenih u članku 3. Uredbe o motornim vozilima.

Međutim, u slučaju da tržišni udjel ovlaštene mreže servisera određene marke vozila prelazi navedeni prag od 30 posto, dobavljačeva će ovlaštena servisna mreža biti sukladna Uredbi o motornim vozilima, sukladno članku 5. stavku 2. Uredbe o motornim vozilima, samo ako je ustrojena kao sustav kvalitativne selektivne distribucije. U tom slučaju, dobavljač svojim

ovlaštenim serviserima može nametnuti isključivo kriterije kvalitete te mora omogućiti svim poduzetnicima koji zadovoljavaju takve kriterije kvalitete ulazak u ovlaštenu servisnu mrežu.

Sukladno članku 6. stavku 2. i 3. Uredbe o motornim vozilima tržišni udjel ovlaštene mreže serviseri i distributera rezervnih dijelova određene marke vozila izračunava se na temelju prihoda koji su ostvarili članovi ovlaštene mreže od pružanja usluga i prodaje proizvoda.

Kako bi se utvrdili tržišni udjeli svih konkurenata na predmetnim tržištima, potrebno je izračunati i tržišni udjel svih neovisnih serviseri i distributera rezervnih dijelova za promatranu marku vozila. Budući da u Republici Hrvatskoj ne postoje službeni podaci o neovlaštenim serviserima i distributerima rezervnih dijelova za pojedinu marku vozila niti drugi podaci relevantnih institucija koji bi omogućili ekonomično provođenje istraživanja sveobuhvatnih struktura poslijeprodajnih tržišta u predmetnom slučaju, Agencija je izvršila uvid u provedena istraživanja Europske komisije o tržištima motornih vozila i dostupne studije i izvješća kako bi utvrdila strukturu tržišta poslijeprodaje na razini Europske unije i u pojedinim državama članicama Europske unije.

Izvješća i studije Europske komisije u kojima su istraživana ova tržišta, između ostalih, «*Impact assessment*» iz 2009. godine i studija izrađena za Europsku komisiju pod nazivom «*Developments in car retailing and after-sales markets under Regulation No 1400/2002*», javno su dostupna na internetskim stranicama Europske komisije.

U navedenim dokumentima pojašnjava se kako strukturu tržišta poslijeprodajnog servisiranja u europskim zemljama obilježava prevladavajući utjecaj ovlaštenih serviseri u odnosu na neovisne servisere, budući da ostvaruju udjele od oko 45 do 60 posto na većini značajnih europskih nacionalnih tržišta.

Razlozi kojima se objašnjavaju navedene razlike su, između ostalih, poteškoće u prilagodbi neovisnih serviseri u smislu potrebe za znatno većim tehničkim vještinama, opremom i školovanjem za popravak tehnološki sve kompleksnijih vozila, kao i nedostatak prikladnog pristupa tehničkim informacijama. Osim toga, neovisni serviseri nemaju dovoljan pristup cjelokupnoj lepezi *multi-brand* alata za elektroničke popravke, a kako u pravilu vrše popravke na cijelom spektru vozila različitih proizvođača, odsutnost takvih alata može predstavljati značajan nedostatak.

Treba uzeti u obzir i činjenicu da, što je vozilo starije, vlasnici vozila sve rjeđe popravak vozila obavljaju kod ovlaštenih serviseri. Za vrijeme prve godine starosti vozila, kako navodi istraživanje Komisije, oko 90 posto popravaka obavlja se kod ovlaštenih serviseri, u drugoj godini oko 80 posto, trećoj oko 60 posto i u četvrtoj oko 50 posto. Udjel popravaka kod ovlaštenih serviseri nakon osme godine starosti vozila pada ispod 20 posto. Isto je djelomično posljedica percepcije potrošača da će vrijednost vozila biti manja ako se vozilo popravljiva izvan ovlaštene mreže serviseri, ali i činjenice da su vozila pod proizvođačkim jamstvom prvih par godina, dok se standardna jamstvena razdoblja sve više produžuju.

Promatrajući globalno, istraživanja pokazuju kako se broj neovisnih serviseri znatno smanjio, a većinom je bila riječ o malim serviserima koji su tradicionalno tu djelatnost obavljali iz malih obiteljskih garaža za vozila više proizvođača. Troškove su pokrivali popravcima većeg broja marki vozila, a stečeno znanje o popravcima nije bilo specifično ograničeno samo na jednu marku vozila. Upravo takav način poslovanja davao im je kompetitivnu prednost pred ovlaštenim serviserima.

Međutim, tehnološki sadržaj sve je više specifičan za pojedinu marku vozila ili za proizvođača, a posebni dijagnostički i drugi alati za popravak potrebni su za svaku marku vozila zasebno, što u konačnici povećava investicije te znatno smanjuje ekonomičnost malih *multi-brand* serviseri.

Prema podacima navedenim u izvješćima Europske komisije, ugovorna praksa pokazuje uniformnost pri uspostavljanju ovlaštenih servisnih mreža, na način da su gotovo svi proizvođači, odnosno dobavljači vozila za područje Europske unije, usvojili kvalitativne selektivne sustave distribucije, pri čemu većina proizvođača ugovore sklapa na neodređeno vrijeme, a ugovori obuhvaćaju i distribuciju rezervnih dijelova zajedno sa pružanjem usluge servisa vozila.

Selektivni kriteriji proizvođača uglavnom se odnose na zahtjeve u obavljanju cjelovitih usluga popravaka za marku vozila koju serviseri zastupaju. Serviseri su uglavnom specijalizirani isključivo za jednu marku vozila, iako nije rijedak slučaj da ovlaštene serviseri jedne marke vozila djeluju kao neovisni serviseri za popravak vozila drugih proizvođača.

S obzirom na navedenu uniformnost ovlaštenih servisnih mreža na području zemalja članica Europske unije, koje su gotovo isključivo ustrojene primjenom kvalitativne selektivne distribucije, može se zaključiti kako mreže ovlaštenih serviseri u pravilu ostvaruju tržišne udjele koji prelaze prag od 30 posto. Stoga su proizvođači, kako bi u potpunosti bili u skladu s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, obvezni primiti u ovlaštenu servisnu mrežu sve poduzetnike koji zatraže pristup i koji zadovoljavaju zadane kvalitativne kriterije.

U konkretnom slučaju, Agencija je od poduzetnika EURO RENT SPORT zatražila očitovanje i podatke o tržištima poslijeprodaje za vozila marke «Mitsubishi Motors» radi utvrđivanja visine tržišnog udjela njegove ovlaštene servisne mreže na tim tržištima u Republici Hrvatskoj.

EURO RENT SPORT se očitovao kako njegova ovlaštena mreža ostvaruje 5-10 posto udjela na tim tržištima te je dodatno pojasnio kako je taj udjel izračunao na temelju broja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» koja koriste usluge popravaka i održavanja kod ovlaštenog serviseri na području Zagrebačke županije u odnosu na ukupan broj registriranih motornih vozila te marke u 2009. godini.

Kako takav izračun tržišnog udjela nije u skladu s člankom 6. stavcima 2. i 3. Uredbe o motornim vozilima, koji jasno propisuju način izračuna predmetnog tržišnog udjela, a poduzetnik EURO RENT SPORT nije na ponovno traženje Agencije dostavio podatke koji bi omogućavali pravilno utvrđivanje visine tržišnog udjela, odnosno strukture poslijeprodajnih tržišta motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», niti dokaze koji bi ukazivali na postojanje tržišnog udjela manjeg od 30 posto, Agencija je strukturu predmetnih tržišta u Republici Hrvatskoj analizirala na temelju provedenih istraživanja i prakse Europske komisije te je, u nedostatku raspoloživih službenih podataka, zaključila da taj udjel prelazi prag od 30 posto.

7. Sustav ovlaštene distribucije novih motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» u Republici Hrvatskoj

7.1. Ugovor glavnog distributera sklopljen između EURO RENT SPORTA i MITSUBISHI MOTORS CORPORATION, Japan

Sklapanjem Ugovora glavnog distributera s poduzetnikom MITSUBISHI MOTORS CORPORATION, Japan EURO RENT SPORT je stekao status ovlaštenog uvoznika motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» te isključivu ovlast ustrojavanja ovlaštene prodajne i servisne mreže za navedenu marku vozila.

Navedeni ugovor sklopljen je i primjenjuje se od [...] na razdoblje od [...], s mogućnošću produljenja za naredno razdoblje od [...].

Uvidom u odredbe promatranog ugovora, utvrđeno je kako je isti u potpunosti usklađen s odredbama ZZTN-a i Uredbe o motornim vozilima.

7.2. Sporazumi o distribuciji sklopljeni između EURO RENT SPORTA i članova njegove ovlaštene distribucijske i servisne mreže

EURO RENT SPORT sa svojim ovlaštenim distributerima i serviserima sklapa tipske Sporazume o distribuciji motornih vozila marke «Mitsubishi Motors». Tim su tipskim ugovorima zajednički obuhvaćeni distribucija novih motornih vozila, pružanje usluga popravka i održavanja te distribucija rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors».

U trenutku donošenja ovog rješenja, prodajno-servisnu mrežu motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» čini devet poduzetnika:

- EURO RENT GRUPA d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Samoborska cesta 93,
- AUTO CENTAR TONI d.o.o., sa sjedištem u Ludbregu, Vinogradska 8,
- 40 BOX-KUNDIĆ d.o.o., sa sjedištem u Opatiji, Vjekoslava Spinčića 21,
- LOVRET d.o.o., sa sjedištem u Podstrani, Podčelina 37,
- ELIGO d.o.o., sa sjedištem u Mokošici, Lozica 2,
- AUTO-NOVAKOVIĆ d.o.o., sa sjedištem u Slavonskom brodu, Zagrebačka 269,
- AUTO-HRVATSKA ZADAR d.o.o., sa sjedištem u Zadru, Franka Lisice bb,
- AUTO MOTO ŠKOS d.o.o., sa sjedištem u Osijeku, Ivana Gundulića 74 i
- MOTO RIS d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Oreškovićeve 3b.

7.2.1. Povezano obavljanje djelatnosti

S obzirom na činjenicu da je EURO RENT SPORT sve sporazume o distribuciji sklopio zajednički za distribuciju novih motornih vozila, pružanje usluga popravka i održavanja te distribuciju rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors», na usmenoj raspravi održanoj 27. travnja 2011. zatraženo je njegovo očitovanje o tome postoji li mogućnost da s poduzetnikom koji je isključivo zainteresiran za djelatnost pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» odnosno distribuciju rezervnih dijelova, sklopi zaseban sporazum koji ne bi bio vezan s distribucijom motornih vozila navedene marke.

Naime, članak 12. stavak 1. točka a) Uredbe o motornim vozilima zabranjuje ograničavanje prava ovlaštenog serviseru da svoju djelatnost ograniči na pružanje usluga popravka i održavanja te distribuciju rezervnih dijelova. Drugim riječima, dobavljaču nije dopušteno uvjetovati zajedničko obavljanje djelatnosti distribucije i servisa određenom poduzetniku koji bi htio obavljati samo jednu od tih djelatnosti.

EURO RENT SPORT se očitovao kako u načelu postoji ta mogućnost u slučaju da takav poduzetnik zadovoljava njegove kvalitativne uvjete, međutim kako niti jedan od poduzetnika s kojima je potpisan Sporazum o distribuciji svoju djelatnost nije ograničio na djelatnost pružanja usluga popravka i održavanja i distribucije rezervnih dijelova, navedena tvrdnja EURO RENT SPORTA nije mogla biti potvrđena njegovim postupanjem u praksi.

No kako Agencija nije zaprimila pritužbe članova ovlaštene mreže koje bi se izravno ticale takvog zabranjenog vezivanja niti je u postupku utvrđeno postojanje dokaza koji bi tome govorili u prilog, za potrebe ovog postupka nije utvrđeno kako je navedeni poduzetnik postupio suprotno članku 12. stavku 1. točki a) Uredbe o motornim vozilima.

7.2.2. Kvalitativno-kvantitativna selektivna distribucijska mreža ovlaštenih distributera, serviseri i distributera rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors»

Agencija je izvršila analizu dostavljenih Sporazuma o distribuciji i utvrdila kako je EURO RENT SPORT ustrojio kvalitativno-kvantitativnu selektivnu distribucijsku mrežu za distribuciju novih motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», pružanje usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» te distribuciju rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors».

Kvalitativni selektivni distribucijski sustav, sukladno članku 3. stavku 5. Uredbe o motornim vozilima, sustav je u kojemu dobavljač određuje kriterije za izbor distributera ili serviseri koji su isključivo kvalitativne prirode. Takvi kriteriji nužni su zbog prirode proizvoda koji su predmet sporazuma i jedinstveno su utvrđeni za sve distributere ili serviseri koji se žele priključiti tom sustavu distribucije, a ne smiju se primjenjivati na diskriminirajući način i ne mogu izravno ograničavati broj distributera ili serviseri na mjerodavnom tržištu.

Sukladno članku 3. stavku 6. Uredbe o motornim vozilima, kvantitativni selektivni distribucijski sustav je sustav u kojemu dobavljač određuje kriterije za odabir distributera ili serviseri kojima izravno ograničava njihov broj na mjerodavnom tržištu.

U konkretnom slučaju utvrđeno je da EURO RENT SPORT primjenjuje mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav, što znači da propisuje kvalitativne kriterije koje moraju ispuniti zainteresirani distributeri i/ili serviseri kako bi postali članovima ovlaštene distribucijske i/ili servisne mreže motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», ali istovremeno i ograničava njihov broj.

U slučaju primjene kvantitativnog selektivnog distribucijskog sustava, skupno izuzeće primjenjuje se isključivo pod uvjetom da tržišni udjel dobavljača na mjerodavnom tržištu, sukladno članku 5. stavku 1. Uredbe o motornim vozilima, nije veći od 30 posto, odnosno 40 posto za prodaju novih motornih vozila. Kod kvalitativnog selektivnog sustava, sukladno članku 5. stavku 2. Uredbe o motornim vozilima, visina tržišnog udjela ne uzima se u obzir kao uvjet za primjenu skupnog izuzeća.

Prema dostupnim podacima za 2009. godinu, motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» zauzimaju tržišni udjel od 0,4 posto na tržištu prodaje novih motornih vozila u Republici Hrvatskoj, stoga EURO RENT SPORT prema odredbama Uredbe o motornim vozilima može ustrojiti distribucijsku mrežu za prodaju tih motornih vozila primjenom mješovitog kvalitativno-kvantitativnog modela selektivne distribucije.

S druge strane, budući da udjel dobavljačeve ovlaštene servisne mreže u pravilu prelazi prag od 30 posto, primjena kvantitativnog ili mješovitog kvalitativno-kvantitativnog sustava distribucije prilikom ustrojavanja mreže ovlaštenih serviseri i distributera rezervnih dijelova ne omogućava dobavljaču korištenje pogodnosti skupnog izuzeća, što znači da prilikom ustrojavanja ovlaštene mreže serviseri i distributera rezervnih dijelova dobavljač u pravilu mora primijeniti isključivo kvalitativni selektivni sustav kako bi bio siguran da je ta mreža u potpunosti usklađena s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Iz očitovanja EURO RENT SPORTA očito je kako se taj poduzetnik pri ustrojavanju mreže ovlaštenih serviseri i distributera rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» nije pridržavao navedene odredbe iz Uredbe o motornim vozilima, budući da je tržišni udjel mreže ovlaštenih serviseri motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» izračunao na način koji ne odgovara načinu izračuna koji propisuje Uredba o motornim vozilima u članku 6. stavicama 2. i 3.

Agencija je tijekom postupka upozorila navedenog poduzetnika o pravilnom načinu izračuna tržišnog udjela njegove ovlaštene mreže te ga je ponovno pozvala da dostavi relevantne podatke, uz pružanje mogućnosti da se o tome očituje i na usmenoj raspravi održanoj 27. travnja 2011.

EURO RENT SPORT je pisanim očitovanjem dostavio podatke o ukupnim prihodima ovlaštenih serviseru motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» za 2010. godinu, čime nije udovoljio zahtjevu Agencije, a na usmenoj raspravi naveo je kako raspolaže isključivo podacima o prihodu ovlaštene servisne mreže motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», dok su mu podaci o ukupnom prihodu ostvarenom pružanjem usluga, popravaka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» nedostupni.

Slijedom navedenog, Agencija je strukturu predmetnih tržišta analizirala na temelju provedenih istraživanja i prakse Europske komisije te je, uzevši u obzir činjenicu da navedeni udjel u pravilu prelazi prag od 30 posto, utvrdila da takav ustroj mreže ovlaštenih serviseru i distributera rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» na teritoriju Republike Hrvatske nije u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. Uredbe o motornim vozilima pa takvi sporazumi ne bi bili obuhvaćeni skupnim izuzećem.

Međutim, imajući u vidu činjenicu da je tržišni udjel motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» na primarnom tržištu distribucije novih motornih vozila u mjerodavnoj 2009. godini iznosio 0,4 posto, a u 2010. godini dodatno se smanjio na 0,22 posto, Agencija je ocijenila kako pod takvim okolnostima primjena mješovitog kvalitativno-kvantitativnog distribucijskog sustava na izvedenim sekundarnim tržištima, odnosno pri ustroju mreže ovlaštenih serviseru i distributera rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors», sama po sebi ne može za posljedicu imati značajno narušavanje tržišnog natjecanja, ali samo pod uvjetom da je takva mreža ustrojena na transparentan način koji omogućuje svim zainteresiranim poduzetnicima mogućnost uvrštavanja ako zadovoljavaju zadane kvantitativno-kvalitativne kriterije.

Stoga je Agencija prvenstveno ispitala je li se u konkretnom slučaju EURO RENT SPORT prilikom ustroja ovlaštene mreže pridržavao pravila propisanih Uredbom o motornim vozilima, koja se prvenstveno tiču transparentnosti prilikom odabira članova ovlaštene mreže, na nedostatak čega su u svom podnesku od 15. srpnja 2010. upravo ukazali podnositelji zahtjeva.

7.2.3. Postupanje EURO RENT SPORTA pri ustroju ovlaštene distribucijske mreže

Poduzetnik koji primjenjuje mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav, u predmetnom slučaju EURO RENT SPORT, obvezan je odrediti maksimalan broj ovlaštenih distributera ili serviseru koji će činiti njegovu ovlaštenu mrežu te na jedinstven način utvrditi kriterije za njihov izbor, prilikom čega te kriterije ne smije primjenjivati na diskriminirajući način, što proizlazi iz odgovarajućeg tumačenja članka 3. stavaka 5. i 6. Uredbe o motornim vozilima.

Navedeno potvrđuje i mišljenje izneseno u Brošuri s objašnjenjima Komisije (EZ) o primjeni članka 81 (3) Ugovora na kategorije vertikalnih sporazuma i usklađena djelovanja u sektoru motornih vozila (dalje: Brošura), koja u smislu članka 35. stavka 3. ZZTN-a služi kao interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa, gdje se u odgovoru na 73. pitanje, o tome mora li dobavljač svim zainteresiranim serviserima obznaniti svoje kriterije ako primjenjuje kvalitativnu selektivnu distribuciju, odgovara potvrdno, uz pojašnjenje da kada dobavljači ne bi objavili svoje kriterije s obzirom na kvalitetu, serviseri ne bi imali načina da saznaju ispunjavaju li te uvjete i ne bi to mogli dokazati. U tom smislu u Brošuri se preporučuje dobavljačima da te uvjete daju na raspolaganje svakome serviseru na njegov zahtjev ili čak da ih objave, npr. na internetu.

U konkretnom slučaju Agencija je utvrdila kako EURO RENT SPORT podnositeljima zahtjeva, unatoč njihovom pisanom zahtjevu koji je nesporno zaprimio 16. lipnja 2010., nije u predviđenom roku od osam dana, što predstavlja primjereno određeni rok, dostavio kvalitativne kriterije potrebne za primanje u ovlaštenu distribucijsku i servisnu mrežu motornih vozila marke «Mitsubishi Motors», niti je te kriterije javno objavio, čime je podnositeljima zahtjeva zapriječio pristup informacijama koje su nužne kako bi isti utvrdili ispunjavaju li uopće uvjete da na tim tržištima posluju u svojstvu ovlaštenih distributera, odnosno ovlaštenih servisera i/ili distributera rezervnih dijelova.

Obrazloženje EURO RENT SPORTA kako na taj dopis nije reagirao jer u njemu nisu bile priložene punomoći za zastupanje, što podnositelji zahtjeva osporavaju tvrdeći da su punomoći bile priložene, Agencija nije uvažila budući da se EURO RENT SPORT isključivo poziva na formalni nedostatak koji, čak i u slučaju da je postojao, ne može biti razlogom da se, suprotno načelu dobre vjere, na zahtjev koji su podnijeli dotadašnji dugogodišnji članovi ovlaštene distribucijske mreže motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» uopće ne odgovori i da ga se u potpunosti ignorira, čak i nakon pokretanja postupka pred Agencijom, kada uostalom više nije bilo sporno je li navedeni dopis poslan uz ovlaštenje podnositelja zahtjeva.

Agencija je također utvrdila kako EURO RENT SPORT podnositeljima zahtjeva nije priopćio, niti je javno objavio, maksimalan broj svojih ovlaštenih distributera, servisera i distributera rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» koji je odredio kao kvantitativno ograničenje, što je bio dužan učiniti budući da primjenjuje mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav.

Takvo postupanje EURO RENT SPORTA dovelo je do toga da podnositelji zahtjeva, kao ni drugi potencijalno zainteresirani poduzetnici, nisu uopće bili u mogućnosti utvrditi je li navedeno kvantitativno ograničenje iscrpljeno, o čemu izravno ovisi mogućnost pristupa ovlaštenom distribucijskom sustavu za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors».

Naime, potrebno je istaknuti kako, za razliku od čistog kvantitativnog sustava selektivne distribucije, u sustavu mješovite kvalitativno-kvantitativne selektivne distribucije dobavljač, u slučaju da nije popunio maksimalan broj koji je odredio kao kvantitativno ograničenje, nije ovlašten diskrecijski odlučivati hoće li primiti u ovlaštenu mrežu zainteresirane poduzetnike, već je iste dužan primiti u slučaju da ispunjavaju njegove kvalitativne kriterije. Drugim riječima, u mješovitom sustavu selektivne distribucije dobavljač je ovlašten odbiti zahtjev poduzetnika koji ispunjavaju zadane kvalitativne kriterije samo i isključivo ako je već popunio njihov predviđeni broj za tekuću godinu.

Budući da je EURO RENT SPORT nakon zaprimanja upita podnositelja zahtjeva, pa čak i nakon pokretanja ovog postupka pred Agencijom, kontinuirano primao u svoj ovlaštenu sustav poduzetnike u svojstvu ovlaštenih distributera, servisera i distributera rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors», Agencija je nesporno utvrdila kako u trenutku zaprimanja upita podnositelja zahtjeva kvantitativno ograničenje broja članova ovlaštene mreže EURO RENT SPORTA niti u jednom od navedenih segmenata nije bilo iscrpljeno, što znači da je EURO RENT SPORT bio dužan podnositelje zahtjeva primiti u svoj ovlaštenu distribucijski sustav, pod uvjetom da su ispunjavali njegove kvalitativne kriterije u trenutku kad je zaprimio njihov zahtjev.

Pored navedenog, otegotnu okolnost u ovom slučaju svakako predstavlja i postupanje EURO RENT SPORTA, koji je nakon ignoriranja upita podnositelja zahtjeva, koji su bili dugogodišnji članovi prethodne ovlaštene mreže distributera i servisera motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» koju je ustrojio prednik EURO RENT SPORTA, poduzetnik JAPAN MOTORS d.o.o., u više navrata primao u svoj ovlaštenu sustav poduzetnike koji se dotada nisu bavili distribucijom i servisiranjem motornih vozila marke «Mitsubishi Motors».

Naime, u takvom slučaju novi dobavljač posebnu pozornost mora obratiti tome da prednost u primanju u ovlaštenu mrežu pruži onim poduzetnicima koji su prethodno bili njeni članovi, pod uvjetom da ispunjavaju njegove zadane kvalitativne kriterije, budući da su bivši članovi ovlaštene mreže uložili znatna sredstva u nabavku specijaliziranih dijagnostičkih sredstava, alata, opreme te u obuku ovlaštenog osoblja. Ako takve poduzetnike dobavljač neopravdano isključi iz ovlaštene mreže, izravno im nanosi štetu jer je u pravilu riječ o specijaliziranim alatima i stečenom znanju koji su ciljano pribavljeni, a istovremeno se ne mogu iskoristiti za popravak neke druge marke vozila.

Pritom je u praksi ustaljeno pravilo, kako na tržištu Europske unije, ali isto tako i na tržištu Republike Hrvatske, da se prilikom reorganiziranja ovlaštene distribucijske mreže bivšim ovlaštenim distributerima odnosno serviserima omogućiti nastavak obavljanja djelatnosti unutar ovlaštene mreže, barem u segmentu servisiranja i distribucije rezervnih dijelova, budući da je posve izvjesno kako će bivši ovlašteni serviseri ispunjavati i kvalitativne kriterije novog dobavljača.

Slijedom navedenog, Agencija je utvrdila kako je EURO RENT SPORT prilikom ustrojavanja ovlaštene distribucijske mreže za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» nejednako primjenjivao odabrane kvalitativne i kvantitativne kriterije na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime je podnositelje zahtjeva, ali i sve ostale potencijalne kandidate, doveo u nepovoljan položaj u odnosu na njihove konkurente u smislu članka 9. stavka 1. točke 4. ZZTN-a.

Pritom, Agencija ističe kako ne može u pojedinačnim slučajevima, pa tako ni u konkretnom slučaju, ulaziti u pitanje ispunjavaju li podnositelji zahtjeva navedene kvalitativne kriterije jer je to ovlašten utvrditi isključivo dobavljač koje određuje te kriterije. U slučaju spora o tome, sukladno članku 9. stavku 3. Uredbe o motornim vozilima, svaki je poduzetnik ovlašten zatražiti postupak mirenja pred Centrom za mirenje Hrvatske gospodarske komore, odnosno može zaštitu svojih prava osigurati redovnim sudskim putem ili putem arbitraže.

7.2.4. Trajanje Sporazuma o distribuciji

Uvidom u Sporazum o distribuciji koji je EURO RENT SPORT sklopio 28. rujna 2010. s poduzetnikom AUTO-NOVAKOVIĆ d.o.o., sa sjedištem u Slavanskom brodu, Zagrebačka 269 (dalje: AUTO NOVAKOVIĆ), utvrđeno je kako članak XI. predmetnog sporazuma utvrđuje trajanje predmetnog sporazuma na razdoblje od godine dana.

Navedeno trajanje sporazuma u suprotnosti je s odredbom članka 9. stavka 1. točke a) Uredbe o motornim vozilima, koji propisuje kako se skupno izuzeće primjenjuje pod uvjetom da vertikalni sporazum, koji je dobavljač novih motornih vozila sklopio s distributerom ili ovlaštenim serviserom, uređuje sklapanje sporazuma na razdoblje od najmanje pet godina, a svaka strana sporazuma se obvezuje da će obavijestiti drugu stranu najmanje šest mjeseci unaprijed o svojoj namjeri da neće obnoviti sporazum.

Takva odredba predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 9. stavka 1. točke 4. ZZTN-a i njome se poduzetnika AUTO NOVAKOVIĆ dovodi u nepovoljan položaj u odnosu na njegove konkurente, budući da ostali sporazumi o distribuciji sklopljeni između EURO RENT SPORTA i članova njegove ovlaštene mreže ne sadrže takvu odredbu.

Agencija pritom ističe kako je novom Uredbom o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila («Narodne novine», broj: 37/11), koja je stupila na snagu 7. travnja 2011., u članku 17. stavku 2. određeno kako će se na vertikalne sporazume o distribuciji novih motornih vozila počevši od 1. lipnja 2013. godine u cijelosti primjenjivati Uredba o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika («Narodne novine»,

broj: 37/11), dok je člankom 18. stavcima 1. i 2. propisano kako se na vertikalne sporazume o prodaji rezervnih dijelova za motorna vozila te vertikalne sporazume o pružanju usluga popravka i održavanja motornih vozila koji su sklopljeni prije stupanja na snagu nove Uredbe, a koji su ispunjavali uvjete za skupno izuzeće iz Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila («Narodne novine», broj: 105/04), nastavlja primjena te Uredbe do isteka trajanja tih sporazuma, a najkasnije do 31. svibnja 2013. godine. Počevši od 1. lipnja 2013. godine navedeni sporazumi moraju biti usklađeni s novom Uredbom o motornim vozilima i s Uredbom o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma, sukladno odredbi članka 13. nove Uredbe o motornim vozilima.

U tom smislu, uzimajući u obzir spomenutu danas važeću uredbu, trajanje sporazuma o distribuciji koje EURO RENT SPORT sklapa sa svojim ovlaštenim distributerima i serviserima mora biti određeno najmanje do 31. svibnja 2013.

8. Ostali navodi podnositelja zahtjeva

Podneskom od 29. travnja 2011. podnositelji zahtjeva dostavili su očitovanje u kojem navode kako EURO RENT SPORT uskraćuje prava iz jamstva korisnicima motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» koji su vozilo servisirali u jamstvenom roku kod podnositelja prijave, kao i da onemogućuje podnositeljima prijave nabavu radioničkih softwera potrebnih za servisiranje motornih vozila marke «Mitsubishi Motors».

Budući da je navedeni podnesak zaprimljen u Agenciji nakon održavanja usmene rasprave, kojom je okončan dokazni postupak, a na kojoj predmetne okolnosti nisu istaknute, Agencija te navode nije posebno analizirala.

Međutim, važno je istaknuti kako je u slučaju uskraćivanja prava iz jamstva riječ o sporu proizašlom iz dvostrano-obveznog odnosa između davatelja jamstva i korisnika motornog vozila, čije rješavanje ne spada u nadležnost Agencije već onu stvarno i mjesno nadležnog suda. Također, iz dokumentacije priložene uz navedeni podnesak ne proizlazi da je EURO RENT SPORT odbio ustupiti zatraženi računalni software, već je samo zatražio dodatno pojašnjenje glede opreme odnosno dijelova za koje se traži ponuda.

9. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja razmatralo je ovaj predmet na 86. sjednici, održanoj 13. listopada 2011. te je, sukladno ovlastima iz članaka 34. i 35. stavka 1. točke 2., 5. i 8. ZZTN-a, na temelju svih utvrđenih činjenica i okolnosti u postupku donijelo odluku kako je EURO RENT SPORT, ovlaštenu uvoznik motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» s isključivom ovlasti ustrojavanja ovlaštene distribucijske i servisne mreže za navedenu marku vozila na teritoriju Republike Hrvatske, sklopio zabranjene sporazume opisane u točki II. i III. izreke ovoga rješenja i time ograničio tržišno natjecanje na mjerodavnim tržištima distribucije novih motornih vozila, pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors», u razdoblju od 25. lipnja 2010. do dana donošenja ovoga rješenja u odnosu na točku II. izreke ovoga rješenja te u razdoblju od 28. rujna 2010. do dana donošenja ovoga rješenja u odnosu na točku III. izreke ovoga rješenja.

Naime, Vijeće je ocijenilo kako je EURO RENT SPORT pri ustrojavanju svoje ovlaštene distribucijske mreže za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» primjenjivao nejednake uvjete na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima jer poduzetnicima AUTO TESKERA d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Zagrebačka 15/a, AUTO KUĆA HORVAT, sa sjedištem u Hrvatskom Leskovcu, Travarsko 32 i MORIĆ d.o.o., sa sjedištem u Velikoj Mlaci, Nikole Kramarića 4 nije učinio dostupnim svoje kvalitativne i kvantitativne kriterije za primanje u kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav koji je sam odabrao, što je imalo za

posljedicu ograničavanje pristupa tržištu distribucije novih motornih vozila, tržištu pružanja usluga popravka i održavanja motornih vozila marke «Mitsubishi Motors» i tržištu distribucije rezervnih dijelova za motorna vozila marke «Mitsubishi Motors» i suprotno je odredbi članka 3. stavaka 5. i 6. Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila, pa je na taj način navedene poduzetnike, ali i sve ostale potencijalno zainteresirane poduzetnike, doveo u nepovoljan položaj u odnosu na njihove konkurente u smislu članka 9. stavka 1. točke 4. ZZTN-a.

Nadalje, u Sporazumu o distribuciji koji je EURO RENT SPORT sklopio 28. rujna 2010. s poduzetnikom AUTO-NOVAKOVIĆ d.o.o., sa sjedištem u Slavonskom brodu, Zagrebačka 269, Vijeće je ocijenilo odredbu članka XI., kojom se trajanje predmetnog sporazuma ograničava na godinu dana, što je protivno minimalnom trajanju sporazuma određenom u članku 9. stavka 1. točke a) Uredbe o motornim vozilima, zabranjenim sporazumom u smislu članka 9. stavka 1. točke 4. ZZTN-a.

Sukladno članku 9. stavku 1. točki 4. ZZTN-a, zabranjeni su sporazumi između poduzetnika, ugovori, pojedine odredbe ugovora, izričiti ili prešutni dogovori, usklađeno djelovanje, odluke udruženja poduzetnika koji kao cilj ili posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a naročito oni kojima se primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaj u odnosu na njihovu konkurenciju.

Navedeni se sporazumi nisu niti skupno, u smislu Uredbe o motornim vozilima, niti pojedinačno, u smislu članka 10. ZZTN-a, mogli izuzeti od primjene odredbi članka 9. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume.

Predmetni sporazumi nisu se mogli skupno izuzeti od primjene odredbi članka 9. ZZTN-a jer sadrže ograničenja tržišnog natjecanja koja sporazumi ne smiju sadržavati, a koja su propisana Uredbom o motornim vozilima, kao prisilnim propisom, odnosno jer su protivni uvjetima koje takvi sporazumi obvezno moraju ispunjavati u smislu trajanja sporazuma sklopljenih na određeno vrijeme.

S obzirom na to da EURO RENT SPORT nije u postupku dokazao da predmetni sporazumi, unatoč neispunjavanja uvjeta za skupno izuzeće, kumulativno ispunjavaju uvjete iz članka 10. ZZTN-a, oni se nisu mogli niti pojedinačno izuzeti od primjene odredbe članka 9. ZZTN-a.

Odredbe koje su utvrđene zabranjenim sporazumima ništete su *ex lege* u smislu članka 9. stavka 2. ZZTN-a.

Na temelju članka 35. stavka 1. točke 8. ZZTN-a, Vijeće utvrđuje pravila i mjere za zaštitu tržišnog natjecanja, mjere za otklanjanje sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja i druge mjere za unaprjeđenje prava i politike tržišnog natjecanja na području Republike Hrvatske.

Slijedom navedenog, Vijeće je odlučilo naložiti EURO RENT SPORTU objavu odabranih kvantitativno-kvalitativnih kriterija na njegovoj internetskoj stranici, primanje podnositelja zahtjeva u ovlaštenu mrežu u slučaju da ispunjavaju navedene kvalitativne kriterije za pojedini segment distribucije, neovisno o kvantitativnom ograničenju, kao i izmjenu članka XI. u Sporazumu o distribuciji sklopljenom s poduzetnikom AUTO NOVAKOVIĆ d.o.o. na način sukladan propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, o čemu je dužan obavijestiti Agenciju, kao što je naznačeno u točkama V. do VIII. izreke ovoga rješenja.

Sukladno odluci Vijeća, Agencija je odlučila kao u točkama I. do VIII. izreke ovoga rješenja.

Budući da je predmetnim rješenjem odlučeno o glavnoj stvari, odlučivanje o zahtjevu podnositelja za donošenje privremene mjere protiv EURO RENT SPORTA je bespredmetno.

10. Upravna pristojba i troškovi postupka

Izdavanje rješenja kojim se okončava postupak utvrđivanja zabranjenog sporazuma pred Agencijom podliježe naplati upravnih pristojbi sukladno odredbi članka 2. stavka 1. Zakona o upravnim pristojbama («Narodne novine», broj: 88/96, 77/96, 95/97, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 30/00, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10 i 69/10; dalje: Zakon o upravnim pristojbama), te članka 2. točke 1d. Uredbe o izmjeni Tarife upravnih pristojbi iz Zakona o upravnim pristojbama («Narodne novine», broj: 141/04; dalje: Uredba o izmjeni Tarife upravnih pristojbi).

Upravna pristojba u iznosu od 5.000,00 kuna za zahtjev za pokretanjem postupka u kojem sudjeluju stranke sa suprotnim interesima, u smislu članka 42. ZZTN-a, a naročito za zahtjev za utvrđivanjem zabranjenog sporazuma i zahtjev za utvrđivanjem zlouporabe vladajućeg položaja na tržištu, naplaćuje se sukladno članku 2. točki 1d., odnosno tarifnom broju 106. točki 1d. Uredbe o izmjeni Tarife upravnih pristojbi.

Sukladno članku 3. stavcima 2. i 3. Zakona o upravnim pristojbama te tarifnom broju 2. Tarife upravnih pristojbi, koja je sastavni dio Zakona o upravnim pristojbama, za predmetno rješenje plaća se upravna pristojba u iznosu od 50,00 kuna.

Članak 161. stavak 2. ZoUP-a određuje kako, u postupcima pokrenutim na zahtjev stranke ili u upravnim stvarima u kojima sudjeluju dvije stranke ili više njih s protivnim interesima, troškove postupka snosi stranka na zahtjev koje je postupak pokrenut ili protiv koje se vodio postupak koji je za nju nepovoljno okončan, ako nije drukčije propisano.

Slijedom navedenog, budući da su podnositelji zahtjeva uspjeli u svojem zahtjevu te je postupak time nepovoljno okončan za poduzetnika EURO RENT SPORT, taj je poduzetnik obveznik plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 5.050,00 kuna.

Navedeni iznos uplaćuje se u roku od osam (8) dana od dana dostave ovoga rješenja posebnom uplatnicom u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: 1001005-1863000160, pretpolje model «64», poziv na broj odobrenja: 5002-20833-2011.

Prema odredbi članka 16. stavka 4. Zakona o upravnim pristojbama, nakon izvršene uplate obveznik uplate dužan je presliku posebne uplatnice, kao dokaz o obavljenoj uplati upravne pristojbe, žurno, a najkasnije u roku od osam (8) dana, dostaviti Agenciji s pozivom na klasu: UP/I 030-02/10-01/024.

U slučaju da obveznik uplate upravne pristojbe ne izvrši uplatu upravne pristojbe, Agencija će po proteku roka od nadležne Porezne uprave, sukladno članku 10. stavku 2. Zakona o upravnim pristojbama, zatražiti prisilnu naplatu upravne pristojbe.

Stoga je Agencija, na temelju odluke Vijeća, odlučila kao u točki IX. izreke ovoga rješenja.

O ostalim troškovima postupka Agencija nije odlučivala, budući da stranke nisu Agenciji podnijele poseban zahtjev za njihovu naknadu.

11. Objava rješenja u «Narodnim novinama»

Sukladno odredbi članka 59. stavka 1. ZZTN-a, a u svezi s člankom 57. točkom 1. ZZTN-a, ovo rješenje bit će objavljeno u «Narodnim novinama», kako je to odlučeno u točki X. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo je rješenje konačno u upravnom postupku. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

mr.sc. Olgica Spevec

Napomena:

Budući da podaci označeni [...] i podaci u rasponima predstavljaju službenu tajnu u smislu članka 51. ZZTN-a, isti su izuzeti od objavljivanja te su izostavljeni iz teksta, odnosno koriste se skraćeni naziva i postoci u rasponu.